

**PUSTYNIE LODOWE,
CO SIĘ Z NIMI DZIEJE?**

**BLANDYNA
ZAJDLER**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii dla szkoły podstawowej kl. V

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Pustynie lodowe, co się z nimi dzieje?

Cele ogólne

- poznanie pustyni lodowej i wyjaśnienie przyczyn zmian, jakie na niej zachodzą;
- rozwijanie pasji poznawczej, której efektem jest motywacja do uczenia się geografii.

Cele szczegółowe

- O. wskazuje na mapie występowanie pustyni lodowej;
- wskazuje różnice między pustynią lodową i gorącą oraz suchą;
  - identyfikuje współzależności między składnikami krajobrazu pustyni lodowej i warunkami życia człowieka.

Metody/Techniki/Formy pracy

Lekcja ćwiczeniowa, praca w grupie i z mapą, metaplan.

Środki dydaktyczne

Podręcznik, atlas geograficzny, przygotowanie wzorów do metaplanu dla każdej grupy zadaniowej, przygotowanie filmu pokazującego pustynię lodową.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

1. Faza wstępna

N. omawia z uczniami zasady pracy na lekcji oraz w grupach zadaniowych.

U. omawiają położenie Arktyki i Antarktydy.

2. Faza wykonawcza

N. dzieli klasę na grupy 4-osobowe i rozdaje zadania. Wyjaśnia, że uczniowie pracują w grupach przez 15 minut. Uczniowie pracują zgodnie ze schematem metaplanu.

Grupa 1.

Ocenia zakres przekształceń środowiska na Arktyce, w oparciu o materiały źródłowe (można poszukać informacji również w Internecie).

Grupa 2.

Odpowiada na pytanie: *Jak wyjaśnicie pojęcie pustynia lodowa?*

Grupa 3.

Odpowiada na pytanie: *Jak człowiek wykorzystał warunki środowiska przyrodniczego do życia?*

Grupa 4.

Odpowiada na pytanie: *Jaki wpływ na życie zwierząt Arktyki ma ocieplenie klimatu na Ziemi?* (wykorzystanie zdjęć)

Grupa 5.

Zanalizujcie zdjęcia satelitarne Arktyki, obrazujące występowanie pokrywy lodowej i zmian na przestrzeni ostatnich kilku lat.

U. prezentują swoje plakaty oraz dyskutują.

3. Faza podsumowująca

Nauczyciel omawia wykonane metaplanu. Wyjaśnia, jakie mogą być konsekwencje zmian klimatycznych dla życia na Ziemi. Ocenia uczniów oraz udziela pochwał klasie za aktywność i pomysłowość przy wykonywaniu zadań (mogą to być punkty lub ocena opisowa w zależności od ustalonego w szkole sposobu oceniania, np. stopnie szkolne).

Komentarz metodyczny

Ważne, aby do tej lekcji wcześniej przygotować materiały źródłowe, dzięki którym uczeń rozwiąże problem dotyczący przyczyn zmian zachodzących na pustyni lodowej (uczniowie szybko pracujący i zainteresowani tematem mogą przygotować się do tej lekcji wcześniej).

Pracując w grupie zadaniowej, uczeń wskazuje na mapie położenie pustyni lodowej, opisuje na podstawie materiałów źródłowych warunki klimatyczne i wskazuje zagrożenia dla pustyni lodowych w sytuacji ocieplania się klimatu. Uczniowie ze SPE mogą wskazać na mapie, gdzie występują pustynie lodowe, uczestniczą w pracach grup zadaniowych (tego typu lekcja jest przystępna dla ucznia, więc może się wykazać zdobytą wiedzą).

Uczniowie ze SPE pracując w grupach, realizują wymagania ogólne z Pp.:
Odczytywanie danych klimatycznych. Korzystanie z planów, map, fotografii, wykresów, diagramów, danych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

Kompetencje

Matematyczne i z zakresu nauk przyrodniczych oraz przedsiębiorczości, a także społeczne, językowe, cyfrowe.